

est mu

2025

2a. escola de transició
ecosocial i imaginaris
utòpics

Convivències i
jornades obertes
7, 8 i 9 de
novembre

reconnexió i sanació activista · pràctiques
col·lectives transformadores · teatre social ·
mirada ecosocial · cos plural · sistemes complexos
· decolonialisme · acció directa · antiespecisme ·
artivisme · ball de bot · treball de processos ·
suds globals

organitzam

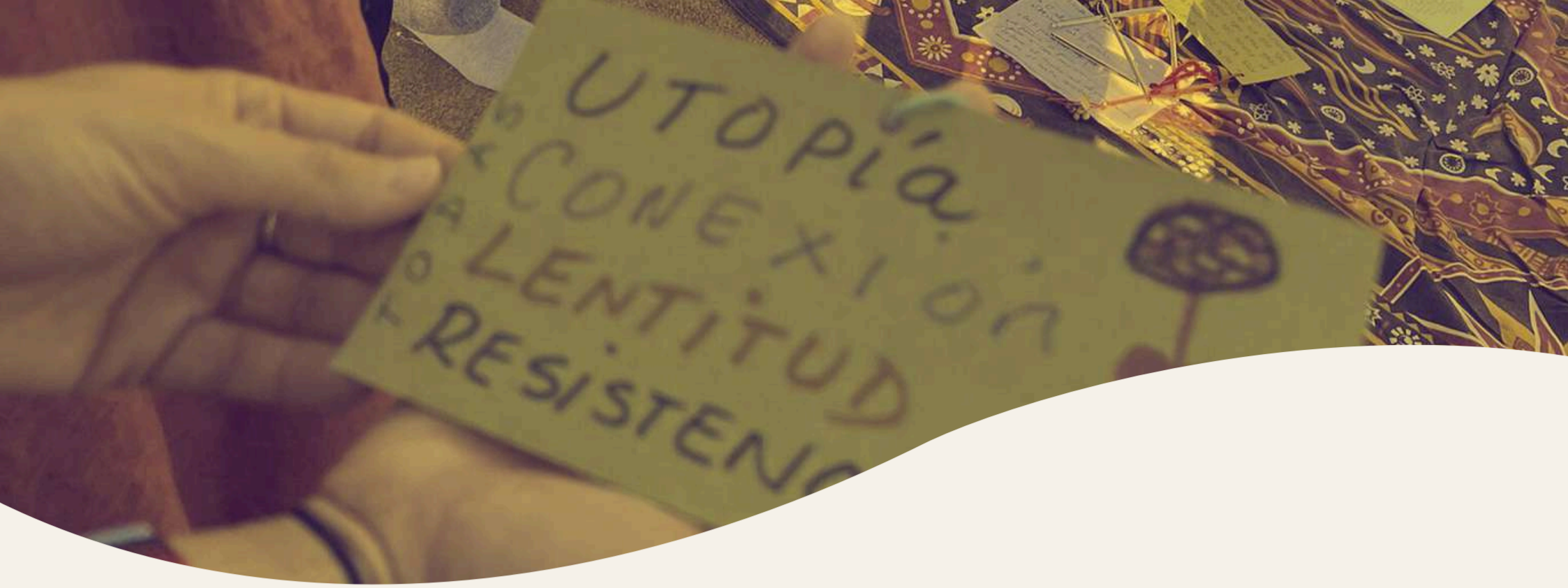
amb el suport

Teixim xarxa ecosocial

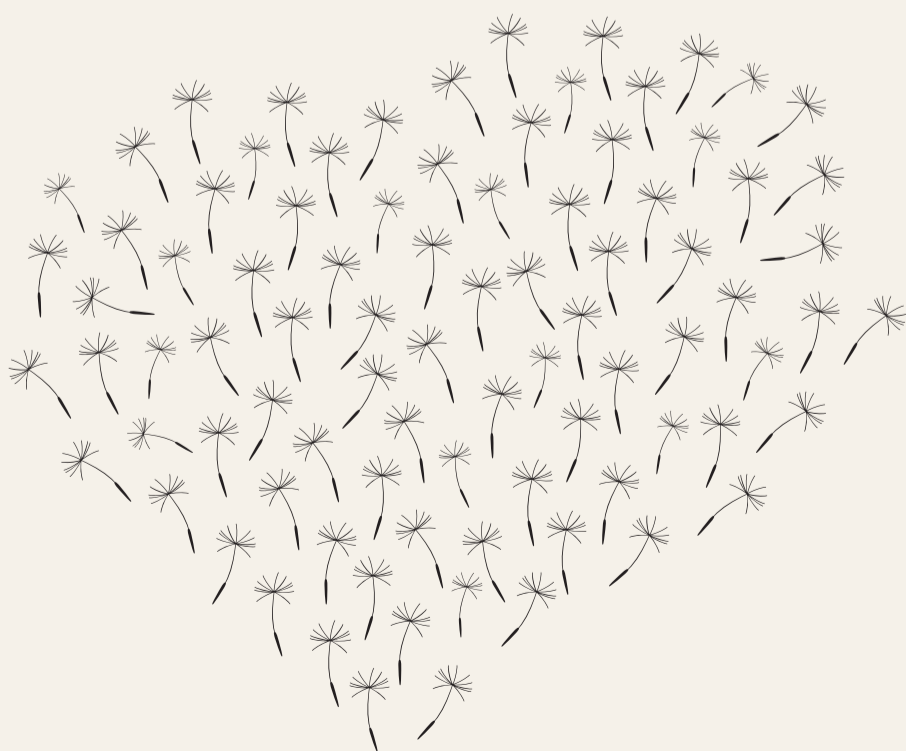
Vicepresidència Segona i Conselleria
de Presidència, Coordinació de l'Acció
de Govern i Cooperació Local
Direcció General d'Immigració i Cooperació
al Desenvolupament

Què conté aquest document?

Programa de l'ESTIMU
Context i valoració general
Relatories
Acords cap al bon tracte

Relatoríes - Programa

DIVENDRES 7 DE NOVEMBRE

Arrelant els futurs utòpics: reconnexió i cos col·lectiu

Inma Ortiz (de FloreSERelcambio)

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges i accions inspiradores

D'aquí fins allà. La reconstrucció ecosocial de Balears

Luis González (Garúa Cooperativa/FUHEM)

El gest com a resistència

Romi Pangotta

Conflictes i transformació: escoltar i donar espai

Sara Carro (Escola de Treball de Processos)

DIUMENGE 9 DE NOVEMBRE

El Bosc Social, entre metàfores i arquetips

Bárbara Di Giacinto (Utòpica/Rainbow Warrior 3.5)

Tota la vida al centre: Deconstruim plegades l'especisme

Atzembles

Descolonitzant el pensament i el territori

Dalila Argueta (IM Defensoras i Red Nacional de Honduras)

Això és il·legal? Drets bàsics en manifestacions i accions de protesta

Javier R. Raboso (Legal Sol)

Alquímia

Richi Grisales i Mar Cotaina

Context i valoració general

L'ESTIMU 2025 ha tingut lloc en el marc del procés continu de La Utòpica, celebrant enguany la segona edició d'aquesta trobada que vol ser un espai viu, amable i transformador per al teixit ecosocial de les Illes Balears. Una altra aturada col·lectiva per respirar juntes, seguir teixint comunitat i projectar mirades compartides cap al que ve.

En titulars: més de 60 participants, tres dies de convivència entre tallers, activitats lúdiques i espais informals de conversa; el deliciós espai de conversa entorn als menjars, moments de joc i cos, i innombrables xerrades espontànies que s'obrien entre taules, camins i estones de descans. Una trobada íntima, coherent i feta des de la cura.

El fil conductor d'aquesta segona edició ha estat el futur: no com a projecció abstracta, sinó com a territori que es dibuixa des del present. Per això, enguany hem articulat el treball col·lectiu a través de la proposta de l'“esquetxa temporal”, un exercici d'imaginació activa que ens ha permès explorar escenaris, expectatives i possibilitats des d'una mirada ecosocial i comunitària. Un futur entès com a espai obert, que necessita ser pensat de manera compartida i situada.

Fidels a l'esperit de La Utòpica, hem apostat per un format senzill, accessible i ple de moments informals: espais on l'aprenentatge flueix, on el cos té un lloc central, on la cura emocional esdevé pràctica política i on el joc i la creativitat poden actuar com a eines d'enllaç i cohesió. Un espai lliure de lògiques productivistes que reivindica el valor de la pausa, el descans i el simple fet d'estar juntes sense urgències.

Per al cercle de coordinació, aquesta segona edició de l'ESTIMU ha confirmat una intuïció important: la transició ecosocial necessita espais sostinguts en el temps, moments de qualitat, afecte, comunitat i futur compartit. Necessita també que ens permetem fer “no res” de manera col·lectiva, perquè és just en aquest no-res aparent on arrelen les noves formes de relació que han d'alimentar el canvi.

Et donam la benvinguda a aquesta relatoria que vol fer-te arribar una petita finestra del que vam viure les més de seixanta persones que passàrem per aquesta trobada: tres dies per imaginar, jugar, pensar i sentir el futur des de la terra, el cos i la comunitat.

DIVENDRES 7 DE NOVEMBRE

Ha arribat el dia! Després d'un matí intens en què el cercle de Coordinació de La Utòpica ultimem detalls, redecoren espais i col·loquen els últims elements simbòlics, per fi arriba l'hora esperada. Ens miram i somriem amb aquella barreja de nervis, alegria i la típica incertesa meteorològica que ens acompanya cada any. Però l'ambient és clar: la segona edició de l'ESTIMU ja és aquí, i podem sentir com tot allò que havíem imaginat comença a prendre forma.

Un cop obertes les portes, l'ambient es transforma: es respira expectació, curiositat i ganes de submergir-se en tot el que aquest cap de setmana ens oferirà.

L'equip, fidel a l'esperit lúdic i creatiu d'enguany, duu unes diademes simbòliques: petits artefactes que ens connecten amb l'any 2223 i que volen donar la benvinguda a tothom amb un missatge molt clar: seguim així, perquè estem fent història. Un gest senzill però potent, que recorda que tot el que fem té ressonància en el futur que estem co-creant. "I tu, d'on vénis? Del passat o del futur?", pregunta algú, jugant amb el fil conductor d'enguany: la temporalitat com a eina política i imaginativa.

Notam que alguna cosa especial passa: cartells escrits des del futur pengen per tot el recinte, enviant-nos missatges que semblen venir d'una altra línia temporal. Ens parlen des del 2223, recordant-nos camins possibles, advertint-nos amb tendresa o celebrant victòries que encara no hem viscut. És com si el futur hagués vingut a fer-nos companyia. Al menjador trobam petits diaris amb notícies esperanzadores que venen del futur i que dibuixen un món ideal.

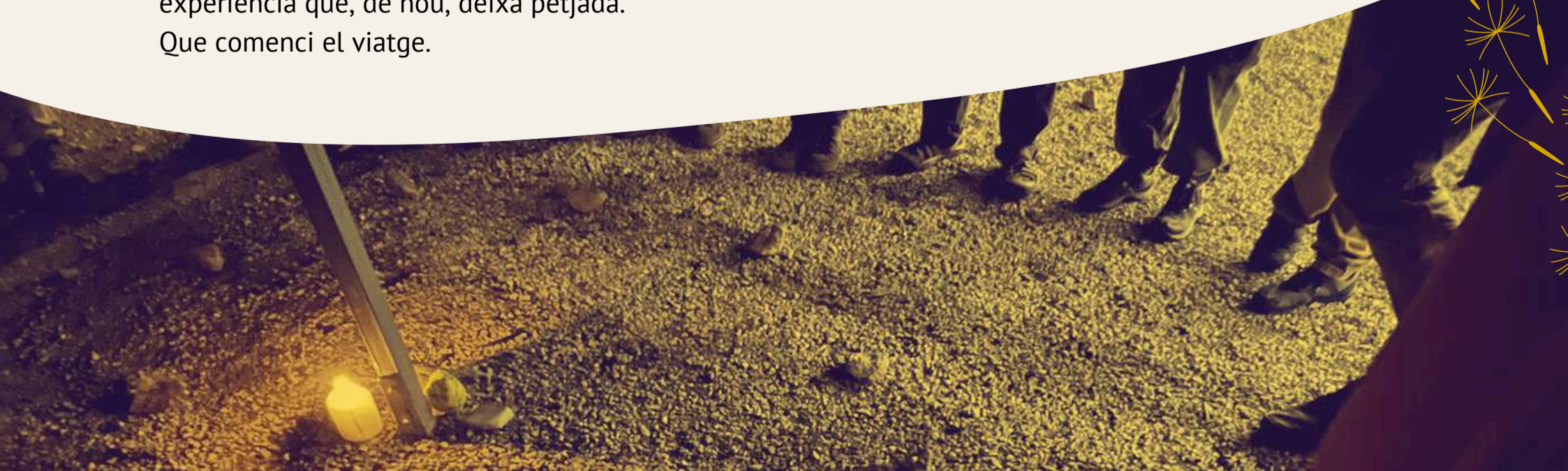
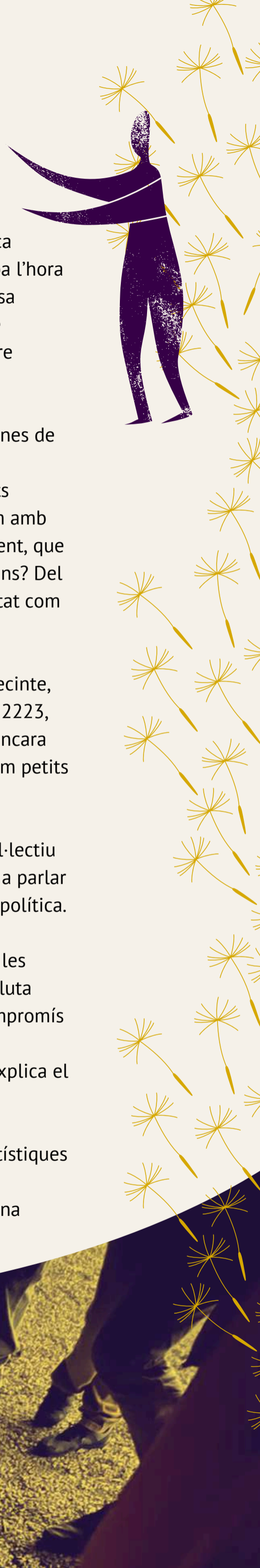
A la Sala Panga, la gran, ben visibles, hi ha els Acords del Bon Tracte: un recordatori col·lectiu indispensable per cuidar-nos i cuidar l'espai. Ens conviden a escoltar amb ment oberta, a parlar des del respecte, a revisar els propis privilegis, i a actuar amb responsabilitat afectiva i política.

Com l'any passat, torna a ser present la figura de la persona floreta: algú encarregat de les cures col·lectives, de rebre inquietuds, malestars o necessitats i vehicular-les amb absoluta discreció. L'existència d'aquesta figura, recordada a l'inici de cada taller, és part del compromís de teixir un espai segur, amable i afectiu.

Durant la inauguració de cada activitat, l'equip de La Utòpica recorda aquests acords, explica el funcionament dels espais i reparteix els voluntariats de suport lingüístic.

Amb tots aquests elements –la cura, el futur, la creativitat, les petites intervencions artístiques i el compromís mutu– l'ESTIMU 2025 s'obre pas com un cap de setmana únic, on la convivència, la imaginació col·lectiva i l'acció política s'entrellacen per donar forma a una experiència que, de nou, deixa petjada.

Que comenci el viatge.

Arrelant els futurs utòpics: reconnexió i cos col·lectiu

Inma Ortiz (FloreSER)

18 h a 20.30 h

La sessió va iniciar amb un diàleg íntim i enriquidor entre Inma i Manu, que va obrir un espai de confiança, inspiració i escolta profunda entre totes les persones presents. A continuació, el grup es va traslladar a l'exterior per a realitzar la construcció col·lectiva d'un espiral de roques, un acte simbòlic que va convidar a pensar la transformació des de la terra i des del comú.

Després es va donar pas a una dansa amb canyes, on el moviment conjunt va activar la coordinació, la presència i la connexió corporal amb nosaltres mateixes, amb la terra i entre totes.

Finalment, la dinàmica va culminar amb totes les persones ballant en un ambient festiu, energètic i afectuós. Un inici lluminós, sensible i potent: sens dubte, el millor començament possible per al cap de setmana i així ho va expressar el grup!

DIVENDRES 7 DE NOVEMBRE

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Després d'aquest excitant i intens primer dia, comencem la segona jornada despertant els cossos, amb el taller de "Despertar" a càrrec de Paula Plaza. Abans de berenar i abans de posar les nostres ments en marxa, ens aturem a connectar amb el nostre cos a través de la respiració i el moviment.

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges i accions inspiradores

Les microxerrades comencen amb la presentació de l'espai per part de na Lara, que dóna la benvinguda, explica aspectes pràctics de l'ESTIMU, què és la Utòpica i la dinàmica de parelles lingüístiques. Després els éssers del futur ens animen a seguir el camí i ens expliquen la bombolla espai - temporal que estem visquent a Binicanella entre el 2025 i el 2223 i com ens sumergirem en un espai d'aprenentatge que viurem ara a través de les experiències que desde el futur es reconeixen com les arrels del nou món.

Entra en acció Pilar Gimeno, "La Gangui", que fa la presentació dels projectes amb l'aportació de les seves cançons. En primer lloc dona pas a:

L'Associació Taller de Músiques des d'Eivissa (Pau) que ens fan cantar amb fruites, ritmes i sabors. I ens explica les activitats que fan: campaments (a cases de colònies), residències artístiques per artistes joves (donen espai a joves que volen fer música, concerts, etc). I també fan la "volta de la música", que és una ruta en bici per Eivissa i Formentera a la que es fa un concert a casa poble per on aturen.

Treballen amb educació no formal i han experimentat que això dona espai per treballar coses elementals i alhora tan allunyades de les vides urbanes que vivim actualment. Per això treballen a finques ecorurals, platjes, etc.

Treballen educació no formal a través de la necessitats de les més petites, les seves curolles i desde el fer, i no tant la teoria. Tot hi així no és un projecte absent de dificultats; de finançament, de voler fer més del que es pot abarcar, etc.

De la volta de músiques ens expliquen que han començat a vitjar i dins d'una illa tant petita con Eivissa estàn trobant espais nou. Descobreixen nous llocs: cases d'artistes, cooperatives i això els permet fer xarxes noves dins la pròpia illa. Els agradaria també venir a Mallorca, potser per la 3ª edició? També ens convida a conèixer el projecte Biela i tierra, un projecte de viatjes en bicicleta desde Navarra i també ens parla dels encontres rurals que s'estàn fent des del Ministeri de Cultura (Cultura y ruralidades) on es comparteixen problemàtiques de projectes rurals que potser és interessant. Els agradaria fer teixit amb associacions que tenguin interessos comuns.

La Gangui ens canta i dona pas a...

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

10.30 h a 14.00 h

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges i accions inspiradores

10.30 h a 14.00 h

Arrels Marines desde Pollença

És un projecte de conservació marina arrelada a la zona nord de l'illa (Pollença i Alcúdia) i això els vincula amb la resta de coses que passen a la mar.

Tenen dos grans eixos d'actuació:

- Conservació, sobretot de la posidònia i extracció de dades de què funciona, què no i que s'hauria de fer.
- Projecte enllaçat amb Save the Med que també és de conservació
 - Ciència, coneixement: què passa a la mar? quines activitats s'hi fan?
 - Governança participativa: descontrol administratiu, competències que se junten. Hi ha una "llibertat" a la mar que s'entén com que tothom pot fer el que vol.
 - Incidència política: fer espavilar les administracions per exigir-lis la responsabilitat.

Es va constituir un Fòrum que ja va per la 12ª edició, per aplicar aquesta governança participativa i els aprenentatges son:

- Hi ha més projectes relacionats (aquests fòrums s'estan replicant a molts més llocs de les Balears: Eivissa duen molt temps, Portocolom i Sóller entre altres). Sense aquestes experiències compartides seria molt més difícil.
- Participació: moltes vegades es cerca més participació però s'ha vist que és més profitós ser màxim 30 persones.
- Mai plourà a gust de tothom. Un fòrum no és una entitat estàtica de cap color concret. Per això a aquests espais participatius s'ha d'anar amb una ment oberta perquè probablement no es tindrà mai tota la raó.
- No seràn espais mai del tot representatius. Hi ha sectors que mai voldran participar-hi (ex: club nàutics). Hi ha molta feina a fer perquè el fòrum sigui realment participatiu i no un club de fans de l'entitat que el promou.
- És molt important tenir en compte els espais informals, de vegades la picada de després del fòrum és l'espai que te més impacte.
- Treballar amb fites assumibles.
- Difusió: emprar la gresca com espais de difusió; vídeos, performance, etc.
- Respectar ritmes i confiar en el procés. L'energia de la gent no és lineal i no per anar ràpid s'arribarà més enfora.
- No saben si es conseguirà una millor gestió del litoral de Pollença, però el que sí que s'està aconseguint és que estam aprenent a relacionar-nos, participar i prendre decisions d'una millor manera. Aprendre a no tenir sempre la raó, etc.

Torna a aparèixer La Gangui que ens canta i encanta amb les seves cançons pròpies i dona pas a...

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges i accions inspiradores

10.30 h a 14.00 h

Plataforma de barri de Son Gotleu

Les membres de la plataforma ens expliquen l'història de la plataforma, que té més de 20 anys i lliuten per la millora de les infraestructures i la xarxa social del barri. És el barri més pobre de les illes Balears i està molt estigmatitzat. Treballen per donar resposta a les necessitats dels ciutadans.

Els professionals del barri varen veure que no podien resoldre les necessitats de les persones que atendien i es varen adonar que l'única manera era fer-ho amb una mirada comunitària de treball en xarxa.

També ens expliquen les seves aliances (ONG, associacions, etc. que treballen al barri) i demandes de l'Ajuntament.

Dues línies de treball:

- Que podem fer entre nosaltres?
- Quines demandes tenim feim a les administracions?

Son Gotleu té moltes persones novingudes, moltes d'elles dones que no surtien de casa seva i estaven aïllades. Això va ser la base del seu origen, ja que varen començar oferint classes de castellà i varen tenir un impacte gegant i es varen anar engrescant per donar respostes a diferents necessitats. Varen anar creixent, varen fer una comissió educativa (centres educatius públics, privats i de necessitats especials), etc.

Una mestra del barri ens explica que el motiu pel qual pot seguir fent feina al barri és gràcies a l'existència de la plataforma, que li permet arribar col·lectivament on no podria arribar tota sola.

La plataforma es reuneix un cop al mes.

Ens expliquen la problemàtica que tenen actualment amb el consum. Les línies d'acció actual són:

- El problema de consum.
- Treball amb joves i adolescents, especialment de salut mental. Enguany una de les psicòlogues del centre de salut va dissenyar un joc enfocat a que Son Gotleu sigui un barri compassiu.

La Gangui ens segueix cantant i contant la vida del futur -la seva- i la del passat -amb la memòria de la seva besàvia-.

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges i accions inspiradores

10.30 h a 14.00 h

Kal Melanina des de Mallorca i El Congo

És un projecte que va nèixer al voltant de la COVID perquè hi havia molta comunitat migrant amb moltes necessitats i es va fer una xarxa de suport mutu. Kal Melanina té un actor central que és Justin Kashara, del Congo, que està treballant a terreny, desde baix cap adalt amb tota la massacre que estàn vivint allà.

Tota la feina que fan des de Kal Melanina està molt vinculada amb la decolonització i el Cimarronaje.

Les persones migrants estàn molt cansades perquè tenen molts fronts oberts, normalment estàn atravesant dols migratoris i conflictes generats per la cononització i el capitalisme. Ho hem vist amb Palestina i ho estem veient també amb el Congo. Per això es proposa es Cimarronaje, una pràctica que va nèixer amb les colònies que era una fugida en grup dels esclaus. Ara està essent estudiat i revisitat per les persones que estudien la decolonietat. Les colònies varen aconseguir matar el coneixement de les cultures colonitzades. El cimarronaje ens convida a fugir i matar el sistema colonial capitalista modern, que ens explica que hi ha una sola ciència, un únic coneixement que és el del nord global. Els conceptes de raza, de gènere, son invents de la colònia. El cimarronaje ens convida a investigar altres coneixements, és un desplaçaments cap a la comprensió des d'altres pensaments.

La proposta més radical de Kal Melanina és la cooperació decolonitzada. També proposen canviar la mirada i veure la gent immigrant com una font de coneixement. La relació amb la naturalesa, l'antiespecisme, la construcció dels gèneres. A nivell rural i agrónom, molts cops són paisos que duen molts anys atravesant les conseqüències del canvi climàtic. Tupa té una biblioteca oberta de coneixement dels surs globals que proposa col·lectivitzar i poder fer clubs de lectura.

Quan arriben les persones del suds globals tot el que elles tenen i saben 'no val', 'aquí no es fa així'. Això és el que ens proposen canviar des de Kal Melanina, saben que no serà un procés lineal, ni fàcil, ni amable, alguns cops serà rabiós i violent. Perquè hi ha molta opressió i malestar.

Perquè no hi ha gent migrant a la ciència? Com s'estan plantejant els canvis si no hi ha immigrants dintre les nostres col·lectivitats?

La Gangui canta 'Diumenge de ressaca' i dona pas a

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges i accions inspiradores

10.30 h a 14.00 h

Mala Pècora desde Pollença

És un col·lectiu voluntari que fan diferents tipus d'iniciatives i treballen per donar visibilitat a diferents moments; festes del poble sense masclismes, sensibilització del 8M i 25N, etc

El col·lectiu sorgeix d'una recerca història sobre del Puig de Pollença on troben que hi havia hagut un monestir femení, posteriorment prohibits per l'esglèsia. Aquest monestir va ser durant el s. XV una comunitat de 250 dones que tenien una de les primeres biblioteques d'Europa, també hi havia un espai pedagògic per nines. Es va començar a donar veu a aquesta història i a altres dones i experiències silenciades durant la història.

Actualment el col·lectiu lluita per donar una perspectiva de gènere a la història i desmasculinitzar el coneixement per entendre què significava ser una dona abans i ara. Mala Pècora es mou amb una voluntat comunitària per poder combatre les diferents opresions de forma conjunta i unificant diferents mirades i experiències.

La primera edició va ser només pujar el puig, però ha anat evolucionant i també s'han fet altres reivindicacions com l'ocupació de l'espai públic.

A l'última edició de la pujada al puig es va comptar amb Sa Corrala i va ser important a nivell d'enxarxament així com per posar la cultura i la música com un element més de la transformació.

També el col·lectiu serveix per reivindicar els pobles i la comunitat. el significat de compartir un espai tan petit com és un poble i la necessitat de crear llaços forts.

La Gangui ens fa moure per la sala imaginant on ens agradaria viure al 2223 abans de donar pas a...

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges i accions inspiradores

10.30 h a 14.00 h

Terranostra des de Palma

Ens duen propostes d'un futu post tecnològic per fer una reflexió profunda sobre l'origen, l'evolució i el futur del supermercat cooperatiu de Terranostra. És una cooperativa de consumidores amb socis treballadores. És un grup d'abastiment cooperatiu i autogestionat i un projecte que ve d'una convicció profunda i d'una ira anticapitalista. Ens expliquen que es un projecte copiat d'influencers internacionals d'altres indrets.

El projecte es va gestar a través de tot el brou de cèlules mare; activisme, anticapitalista, ecologisme, etc. Aquestes cèlules mares varen resultar en el grup promotor i després varen anar sorgint els òrgans: grups de treball. Després de dos anys i mig de gestació (no frissaven, per sort), va nèixer Terranostra al carrer Alfons el Magnànim n 24, Palma, l'onze de febrer del 2021.

Va ser un part amb reproducció assistida, a través de capital social, financiació de banca ètica i alguna subvenció. Ara ja han anat creixent i s'ha dissenyat un model de governança amb una assemblea general, assemblea de coordinació i un consell rector. El model de sòcies, en principi totes, havien de fer feina algún torn o treballar a alguna comissió (amb excepcions) i ara s'ha obert també a la possibilitat de ser sòcia encara que no es pugui fer feina.

Tenen tres eixos de creixement;

- Crèixer al barri: al principi només hi havia activistes ecologistes, però amb el temps, han anat participant més al barri, ara participen d'una plataforma de barri, etc.
- Creixement antielitista: han fet senalles amb preus reduïts.
- Participació transformadora: s'han trobat barreres, és difícil fer algo viable econòmicament a aquest sistema i ahora mantingui els valors del projecte.

Tenen comissions com la de cures i facilitació, comissió d'acollida (explicar al projecte a les noves sòcies). També s'han creat noves formes de participació més flexible que no només sigui fer torn al supermercat, per poder-se adaptar més a les necessitats de les sòcies.

Com s'imaginen el futur?

- A curt termini: sobreviure i créixer amb autosuficiència, sense dependre de subvencions i augmentar el nombre de sòcies
- A mig termini: tenen el desafiament del local, que en dos anys s'acaba el contracte de lloguer del local
- A llarg termini: horts comunitaris, bancs de terra, moneda socials, tallers de reparació, xarxes de reparació de bens, biblioteques de coses, ocupació d'espais i habitatges, passaport multicooperatiu i un món amb justícia social

Hi ha preguntas a l'aire. Com hem de créixer? Hem de ser viables o hem de ser socials? Hem d'obrir o hem de tancar? Com augmentar la participació?

* Tot aquesta exposició acompanyada d'un autèntic power point cassolà, ple de vinyetes, dibuixos i lletres encantadores i transformadores!

La Gangui ens canta "Amanece", una cançó molt apropiada per donar pas a...

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges i accions inspiradores

Revoltes de la terra

Ens parlan de la germinació del projecte. És un projecte de defensa del territori inspirat en propostes que venen d'Amèrica i França i canvia la visió, la defensa del territori deixa de ser una cosa aliena a nosaltres. Es proposa defensar-mos habitant el territori del que formam part. Això vol dir que es lluita des d'allà on s'agradeix el territori, no fent una manifestació a Palma per protestar contra una construcció costera.

És una lliuta que fuig de les institucions, ja que són les mateixes que han promogut i acceptat aquestes agresions. La idea és lluitar contra la crisi civilitzadora desde el territori i poder plantejar alternatives i alhora lluitar contra les infraestructures del desastre que s'estàn realitzant. Aquest tipus d'accions que es plantejen no están molt presents als mitjants, en part per les experiències de repressions que hi ha hagut a moviments similars.

L'experiència de Revoltes de la Terra va ser performar el món que volem viure a un territori concret que está essent agredit. La logística és autogestionada i la invitació és que cadascú en formi part. S'ha de tenir en compte que són projectes que no están legalitzats.

L'acció es va dividir en quatre columnes: una es quedava al campament, l'altre tallava la carretera i les altres dues anaven a peu per camins diferents (amb capells i pales per cavar) al terreny on es posarà l'indústria de bateries. Llavors es va arar la terra i s'hi va plantar convertint una terra destinada a la mort en un terreny ple de vida i desobeint el mandat de la propietat privada.

Va ser una experiència de demostrar que les persones volem lluitar de formes diferents a com s'ha fer sempre. Hi haurà noves germinacions, ja que no és una estructura, sino una dinàmica de lluita.

La Gangui ens presenta el darrer projecte

10.30 h a 14.00 h

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Construint avui el futur somiat

Ronda de microxerrades d'aprenentatges
i accions inspiradores

Ses Milanes - Bunyola

És una associació de famílies sense ànim de lucre que promou la pedagogia desde el contacte permanent amb la natura i el territori.

Tenen una escola bosc autogestionada on els infants hi són de dilluns a divendres a través de la qual es propou la connexió innata de les persones amb la naturalesa.

S'habiten dos espais; un al bosc i un altre d'hort, amb cessió d'espai, ja que a Mallorca el tema de l'espai és complexe. També han fet mercadets d'intercanvi, xerrades, col·laboració amb l'Ajuntament, tot intentar estar connectades al poble.

Funcionen de manera assembleària, que és alhora una escola i un aprenentatge per les famílies (mares, pares i infants) i amb comissions de treball. També s'organitzen amb el tema del menjar: cada dia una família cuina per totes i així van fent torns d'autogestió. I les quotes de les famílies estan destinades íntegrament a destinar els sous de les acompanyants.

És un repte intentar no ser un projecte elitista perquè funcionen a través de quotes i a més les famílies li han de dedicar un temps.

Hi ha dues acompanyants al projecte, elles entenen que la natura no està diferenciada de nosaltres, no és que anem a la natura a emprar-la sinó que hi formem part i quan habitam la natura ens trobem tot allò que necessitam per aprendre: limits, frustracions, etc. És un acompanyament que parteix de l'idea que les adultes no diuen a les criatures com han de viure sinó que les acompanyen a diferents situacions. I tenguent en compte que les adultes esteim interferides pel sistema capitalista, patriarcal i colonialista.

Aquest projecte porta funcionant 12 anys i neix de l'ilusió i empenta d'una parella que volien montar una escola bosc i varen començar a cercar gent del poble per fer-la realitat.

És un projecte que és també una escola per les mares i pares perquè trenca la dinàmica de client i consum on estan avesades a reclamar i en aquest projecte s'aplica la co-responsabilitat de participar del projecte.

És una escola per per nins i nines de 2 a 6 anys, no estan homologats perquè no tenen un edifici, però el feedback de l'escola primària a la que passen després els infants porta molts anys essent positiu.

La Gangui tanca la primera part de l'espai amb una cançó pels infants i ens llegeix un escrit de la seva revesàvia del 2021. Després es dona pas a la part d'enxarment on les participants poden posar al fanzine; que necessiten, que ofereixen i com es poden enxarxar, ja sigui a nivell col·lectiu, individual, activista, amistós, romàntic, intel·lectual o de la manera que vulguin i sentin.

10.30 h a 14.00 h

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

D'aquí fins allà. La reconstrucció ecosocial de Balears

Luis González (Garúa Cooperativa/FUHEM)

16.00 h a 18.00 h

Els éssers del futur ens presenten a Luis González, que ens ajuda a recórrer una estona del camí, concretament entre el 2025 i el 2075. Ens presenta tres grans moments

- Un informe que es va presentar el 2025
- Grups de treball per repensar el futur
- Reflexió conjunta per col·lectivitzar les estratègies bàsiques de la transformació

INFORME

L'economia del 2025 és molt susceptible als processos als quals està exposat el sistema. Ni les energies renovables del moment ni l'economia circular són suficients per mantenir el sistema econòmic, el qual encara està basat en les energies fòsils, que ens han permès a la humanitat tenir més accés que mai a l'energia. Les energies renovables tenen unes característiques molt diferents (disperses, de fluxe irregular i menys potencia disponible (al revés que les energies fòsils). Les energies renovables necessiten que la producció s'adapti al món i no al revés, com hem fet fins ara. Això vol dir que el capitalisme no pot funcionar amb fonts d'energia renovables.

En relació a l'economia circular, les dades actuals diuen que ni un 10% dels materials que s'extreuen i es comercialitzen tornen a entrar en l'economia i de fet, molts elements no poden ser circulars (com per exemple les emissions de CO2, la construcció de vivenda, etc).

L'economia de les Balears (si es medeix en hores de feina), no són hores de feina productives, sino que la majoria són hores de feina reproductives, vinculades amb les cures. Si ens fixam amb l'economia dintre del marc del treball assalariat, la majoria d'hores són per l'indústria del turisme i indústries vinculades (transport, construcció, etc). D'altra banda, es dediquen molt poques hores a l'agricultura, indústria i mineria entre d'altres, tenen un pes secundari, això vol dir que es produeix molt poc d'allò que és necessari per la vida. L'energia també entra a aquesta lògica, és practicamente tota importada. Per tant, no es poden cobrir les necessitats dels habitants de les Balears.

És necessari que l'economia humana s'acopli als ritmes de la vida i no al revés. Això s'aconsegueix a través d'una economia basada en el sector primari, des de l'agroecologia.

La societat balear és una societat molt estratificada, per tant necessita redistribució de la riquesa, a més, està instaurada en un sistema amb desigualtats globals, on també s'ha d'aplicar la redistribució de la riquesa.

Propostes de l'informe:

- Redistribució de les tasques dins les llars.
- Tasques comunitàries per crear més sector agrícola, bases de cures, etc. Propostes comunitàries i no monetitzades per cobrir necessitats.
- Retallar a la meitat les hores dedicades a l'indústria del turisme i per tant també al sector de construcció, comerç, transport i mineria. L'únic sector que te a veure amb el turisme però no es mou és l'oci, però es canviaria l'idea d'oci.
- Augmentar hores en el sector de l'indústria (amb una indústria verda), energia, etc.
- Es seguirien treballant les mateixes hores, però treballariem diferent, augmentaria sobretot la feina dins les llars, concretament el treball comunitari.

Actualment gairebé tothom depen de la feina remunerada, però si treballessim enlloc de 40 hores, fossin 30 o 35 hores, es crearien més llocs de feina.

D'aquí fins allà. La reconstrucció ecosocial de Balears

Luis González (Garúa Cooperativa/FUHEM)

16.00 h a 18.00 h

Conclusions:

- L'economia de les Illes Balears es transformarà i és inevitable (combustibles fòssils, canvi climàtic, etc).
- La transformació requereix una construcció d'autonomia (personal i com a territori).
- Permís per pensar altres tipus de polítiques.

FEINA EN GRUPS:

Pensam de forma col·lectiva quins canvis estructurals haurà fet la societat de les Balear al 2075. Per aquesta dinàmica és pensarà del futur més endavant al mes recent, canvis en l'àmbit polític, cultural i econòmic.

Durant 30 minuts, els cinc grups imaginam com serà l'evolució humana els pròxims 50 anys per arribar a un món d'autogestió i resumim la feina feta en tres titulars i un hite de cada un dels aspectes treballats (economia, cultura i política)

REFLEXIONS COL·LECTIVES:

No delegació, cau el turisme, mar i vent casual popular, Son Sardina comunal. Brigades de foners impedeixen el vol d'avions sobre tramuntana. Apagada general de satèl·lits. El 85% de la producció alimentària es fa a balears. Creació confederació de pobles de les Illes Balears. Tractors bloquejen l'aeroport de palma. Les xarxes de suport mutu cobreixen el 20% de les necessitats de la població. Es plantejen les estratègies del moviments socials.

La opinió que ens dona Luís és que els moviments socials hem de: resistir les violències que es viuen, creació de nous sistemes reals, amables i possibles i, per últim, la creació de nous mecanismes per satisfer les nostres necessitats i això no ens ho farà ningú i molt manco un estat. Titular de Luís González "els col·lectius agroecològic de les Balears expropien el 80% de les terres cultivables i les treballen amb una perspectiva agroecològica".

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

El gest com a resistència

Romi Pagnota

16.00 h a 18.00 h

El taller, facilitat per Romi Pagnota, es va desenvolupar en un ambient íntim i acollidor. En entrar, les deu persones participants van expressar admiració pel bonic de l'espai creat, la qual cosa va contribuir a generar un clima de confiança i obertura. Des de l'inici va quedar clar que aquesta seria una experiència vivencial, centrada en el cos, el moviment i el gest com a eines d'exploració emocional i col·lectiva.

Introducció i presentació corporal

Després d'una presentació inicial plena d'humor, na Romi va explicar que treballaríem sobre quatre eixos temàtics, buscant prioritzar-los i explorar-los a través del gest:

Illa, massificació, falta de recursos i ferida territorial.

Cada persona es va presentar mitjançant un gest que expressava com arribava al taller, la qual cosa va activar l'atenció corporal i va obrir l'espai a l'escolta no verbal. A partir d'aquest primer gest, es va iniciar la invitació a habitar l'espai des de la respiració i el moviment, deixant que el cos guiés el procés.

Exploració corporal de la Illa

Comencem a corporitzar la idea de Illa acompanyant el gest amb una paraula espontània. Romi va insistir a evitar el judici i permetre que el cos prengués protagonisme: "Si es mouen els peus, el meu personatge els usa; si em bloquejo, segueixo. No cal centrar-se en manifestar-se com a "bones persones": si no, no és teatre". La proposta convidava a deixar anar el control mental i a deixar emergir l'expressivitat autèntica.

Cada exploració conclouïa amb una "estàtua", i des d'aquesta quietud sorgia una paraula o una sensació que nomenava l'experiència.

Ferida territorial: deixar que el personatge parli

La següent idea a treballar va ser la ferida territorial. Robant distància del jo quotidià, *Romi va recordar: "No soc jo, és el meu personatge". La música acompanyava i sostenia el procés mentre els cossos es movien amb petites accions orgàniques. S'obria pas el diàleg intern i extern:

Què em passa amb l'altre?

On està el gest?

Què em surt? Què diu el meu braç?

El moviment es va convertir en expressió, i l'expressió en narrativa corporal.

Massificació i trànsit emocional

Abans de passar a la massificació, cada persona va tenir un moment per a desprendre's del personatge anterior i recompondre's, permetent entrar a un nou estat corporal. La massificació va emergir com una experiència intensa: desplaçaments tibants i repetits per l'espai, trobades silencioses, cossos en moviment constant i agobiant.

El gest com a resistència

Romi Pagnota

16.00 h a 18.00 h

La vivència grupal va derivar en una sensació de dolor i saturació, que algú va expressar amb frases com “Quin horror!”. El silenci es va tornar un recurs per a sostenir l'emoció sense desconnectar-se.

Falta de recursos: creativitat i transformació

L'última temàtica, falta de recursos, va obrir un espai de creativitat profunda. La consigna: com em transformo? Què puc ser? Algunes persones es van convertir en aigua o altres formes simbòliques, recordant que en el teatre tot es torna possible quan es deixa fluir la imaginació. Acabem amb una nova estàtua final, i cada participant va nomenar com se sentia en tornar al present i al grup. Va haver-hi una breu pausa abans de continuar.

Segona part: geometries, narrativa i futur

En un nou començament, formem un cercle i ens situem segons una figura geomètrica que representava un aspecte de l'illa. La frase que va emergir va ser:

“La Illa ens diu: Travessada et travesso”.

Desxifrem col·lectivament el significat de cada figura i construïm una performance que expressés el que li ocorria a la Illa. La tasca va implicar argumentar gestos, personatges i moviments, i prendre decisions grupals sobre l'acció escènica.

Viatge al segle XXIII

Romi ens va proposar viatjar imaginàriament al segle XXIII. Des d'una breu introducció, trobem un moviment orgànic que va anar evolucionant cap a un final més humà i afable. L'illa, a través de la nostra creació col·lectiva, arribem a sentir-la en equilibri i va concloure dient: “Estic en calma”.

El taller va deixar en el grup una mescla d'intensitat, connexió i sensibilitat.

Totes valorem el treball en el qual ens va acompanyar Romi i la potència expressiva del gest i la possibilitat d'explorar emocions profundes sense paraules. Va ser una experiència corporalment compromesa, creativa i ressonant, on el cos es va convertir en territori de resistència i expressió ecosocial.

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Conflictes i transformació: escoltar i donar espai

Sara Carro (Escola de Treball de Processos)

18.30 h a 20.30 h

Després d'airejar-nos uns minuts i assaborir uns trossets d'ensaimada vegana entre taller i taller, ens reagrupem de nou per començar la sessió de conflictes i transformació: som un cercle d'una trentena de persones. Cris presenta a Na Sara, i ens convida a fer una primera respiració profunda.

Na Sara inicia enllaçant amb la dinàmica anterior, mencionant que alguns grups sentien por a la guerra, i d'aquí recalca la necessitat de treballar i millorar en com abordem els conflictes, entenent que trobem una gran diversitat de formes en com els vivim i com els abordem. Per això comencem amb una petita dinàmica per explicar-nos, en parelles o petits grups, com vivim els conflictes, si ens deixem espai per habitar-los, si som persones que ens sentim còmodes posant els conflictes sobre la taula o com creiem que les nostres persones properes descriurien la nostra relació amb els conflictes.

Això sí, abans de posar en marxa les nostres converses, dedica uns minuts a presentar-se i fer una pinzellada de la seva trajectòria relacionada amb el treball de processos, a Catalunya i a Mallorca. Tornem al grup gran i s'obre un torn de paraula per compartir alguns titulars que han aparegut: dificultat de comunicació sincera i clara de les necessitat que han creat un conflicte, la falta de claredat, les diferents maneres de viure els conflictes, els diferents nivells de conflicte, intrapersonal, interpersonal o grupal... El que treballarem avui serveix pels tres tipus.

Na Sara ens introdueix el treball de processos, que va iniciar amb la figura de Frederick Winslow Taylor, i que culmina amb una perspectiva que inclou una mirada fractal al conflicte. Està bé mirar al conflicte com una oportunitat, una llavor, però no hem d'oblidar que existeix un perill, un risc a patir si no en fem una adequada gestió. Però si ho fem bé, ens pot ajudar a afiançar vincles, a conèixer-nos més i millor, a connectar-nos a un nivell més profund amb el nostre entorn.

Al futur de 2223 entenen els conflictes com un fet natural, acceptant que sempre apareixeran, i que no és un fet negatiu que apareguin, sinò que ens motiven a gestionar-nos bé per poder continuar d'una manera millorada i més sostenible, entendre que formen part dels cicles de la vida i que ens ajuden a evolucionar. Una de les claus per poder-los afrontar millor és trencar amb la primera idea que acostuma a venir-nos al cap de culpar-nos i pensar que apareixen perquè hem fet les coses malament.

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Conflictes i transformació: escoltar i donar espai

Sara Carro (Escola de Treball de Processos)

18.30 h a 20.30 h

Na Sara continua i ens remarca la importància d'entrenar-nos a detectar les senyals que indiquen que algún equilibri s'ha trencat o està a punt de fer-ho, encara que siguin petites i subtils, ja que ens donen informació molt important. Preguntar-nos: quan una cosa ens fa mandra, o ens produeix riure, o causa llargs silencis...quines tensions hi ha darrera d'això? També és important posar la mirada en el procés, per relacionar-ho amb el que ve d'abans.

Parla de la escalada i desescalada de les perturbacions i enumera factors que influeixen en aquesta progressió: la motxilla de cadascú, la llenya que hagi cremat (entenent que pots portar més o menys contingut inflamable i com són de petits o grans els focs que crees), la relació que tenim amb les nostres emocions (a vegades tenim emocions a mig processar que ens ennovulen la ment i ens dificulten parlar des del cor), tendència a victimitzar-nos (fins i tot justificar fer algo malament perquè abans m'ho han fet a mi i aleshores responsabilitzo a l'altre, i aleshores no connecto amb el meu poder personal que tinc de canviar les coses, independentment de com m'hagin tractat a mi). També és important quina revisió hem fet dels nostres privilegis i del nostre poder, i com ho connectem amb les possibilitats que tenim i, per últim, com a vegades connectem amb les polaritats i el nostre oponent, i aleshores deixem de veure a l'altre persona i perdem la visió àmplia del conflicte.

Ens sendinsem a les FASES DEL CONFLICTE.

1. Veiem el que ens uneix: fase d' enamorament, sentim motivació, sovint és a l'inici (no sempre), sentim que tot està bé i que no hi ha conflicte.
2. Percebim la perturbació, la incomoditat: separem el "jo" i el "tu", no som el mateix, fins i tot podem percebre certa rivalitat o inclús estar més al lloc de l'altre que de la meva part.
3. Fase d'obertura: per curiositat o empatia, sento que el que li passa a l'altre persona també ho entenc i també forma part de mi, o que estem vivint la mateixa moguda.
4. Fase de resolució: ens trobem, ens hem entès.

La part revolucionària d'entendre els conflictes així és valorar que totes les 4 fases són importants i han d'existir, i no hem de tenir pressa de passar d'una a l'altre, cadascuna té la seva funció i requereix el seu temps. També pot passar que les diferents parts d'un conflicte es trobin en diferents fases. Arrel d'aquesta explicació, i de preguntar al grup com estem fins aquí, sorgeixen algunes preguntes i comentaris per part de les assistents.

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

Conflictes i transformació: escoltar i donar espai

Sara Carro (Escola de Treball de Processos)

18.30 h a 20.30 h

“Entrenant pel propi conflicte: seguint el cicle.” Ens proposa fer la segona dinàmica del taller: cada persona reb un full amb unes indicacions, que ella explica amb suport visual, i ha de pensar en un conflicte que té (amb algú, amb un grup, amb ella mateixa..) i reflexionar sobre les qüestions donades.

1. Notar un conflicte. Identificar què sents, descriu-lo breument.
2. Trobar el coratge per abordar el conflicte. Abans d'entrar-hi, podem fer-nos algunes preguntes. (Què volem que passi, què ens fa por, necessitem suport, què ens ajuda a connectar...?) Les respostes ens guiaran a decidir si volem avançar a la següent fase, o si ens quedem aquí.
3. Arribar a un consens per posar-nos a treballar el conflicte. Podem crear un preàmbul, el context, definir què estar passant, exposar les pors, exposar les necessitats que tenim respecte al temps o a la velocitat... Detectar, notar, de quin costat estem (al teu, quan tens ganes de dir la teva, o al de l'altre, quan t'estàs criticant a tu i et sembla bé el que fa l'altre, o al costat dels dos).
4. Pren partit i expressa completament com et sents.
5. Nota quan hi ha un canvi orgànic de lloc, si la teva posició guanya o perd força, si comences a sentir curiositat per l'altre, pot canviar de costat i jugar.
6. Mou-te conscientment pels dos llocs, i quan sentis un canvi en l'estat d'ànim, nombra'l i aprecia'l.
7. Finalment, sent i nombra els moments en què has entès alguna cosa nova, un canvi o un aprenentatge. Negociar qüestions pràctiques desde aquesta perspectiva: adona't de coses que prèviament no havies vist i que t'ajuden a saber què necessites i quin podria ser el proper pas.

Dediquem gairebé mitja horeta a la dinàmica per parelles i, tot i que la majoria continuariem, aturem per tornar al cercle i en els darrers minuts compartir els sentirs que han aparegut. Amb reflexions, preguntes, respostes i compartirs ben interessants, tanquem aquesta profitosa sessió.

DISSABTE 8 DE NOVEMBRE

DIUMENGE 9 DE NOVEMBRE

L'expressió corporal és la forma més antiga de comunicació però, sovint, vivim desconnectats del nostre cos. El moviment és una manera de tornar a connectar amb aquest instrument adormit que és el nostre cos, d'una forma lúdica i a través del joc. L'últim dia d'aquestes convivències el comencem de la ma de na Radesh Fernández de Cuerpo Plural, alliberant el cos per a desenvolupar la creativitat, la imaginació i el plaer del moviment que connecta amb les nostres emocions i pensaments.

El Bosc Social, entre metàfores i arquetips

Bárbara Di Giacinto (Utòpica/Rainbow Warrior 3.5)

10.00 h a 11.45 h

El taller, facilitat per Bárbara Di Giacinto, es va desenvolupar principalment des d'un enfocament teòric, convidant a les persones participants a reflexionar sobre els paradigmes que sostenen la nostra comprensió del món i sobre el potencial transformador de les metàfores, els arquetips i la connexió amb la naturalesa. Al llarg de la sessió, la tallerista va preguntar amb freqüència com ens sentíem, on el grup va expressar interès, sorpresa i moments de ressonància emocional, encara que la densitat teòrica va ser notable.

Del paradigma mecanicista a la visió holística

La sessió es va obrir amb una imatge del paradigma mecanicista que va marcar la modernitat occidental: un enfocament que fragmenta, separa i redueix la complexitat. A partir del segle XX, amb avanços com la teoria de la relativitat i el sorgiment de nous marcs científics, tornem progressivament cap a una perspectiva holística, sistèmica i relacional, se va destacar com la percepció depèn de l'atenció: allò que observem i com ho observem modela la nostra manera de comprendre la realitat.

Aportacions del paradigma sistèmic complex

Es van revisar autores i autors clau que sostenen aquest paradigma integrador, transdisciplinari, dinàmic, ecocèntric i ètic. Es va insistir que, en aquest nou paradigma, si bé l'anàlisi d'elements és important, són les interrelacions i les interdependències les que veritablement determinen els processos.

Es van citar dos referents fonamentals que coincideixen que sense canvis profunds en el nostre mode de veure, les transformacions socials no seran duradores:

Donella Meadows, qui subratlla que la nostra visió del món depèn profundament de les narratives que rebem.

Gregory Bateson, amb la seva proposta dels tres nivells d'aprenentatge, emfatitzant que la transformació autèntica requereix expansió de la consciència.

El Bosc Social, entre metàfores i arquetips

Bárbara Di Giacinto (Utòpica/Rainbow Warrior 3.5)

10.15h a 12.00h

La naturalesa com a metàfora i mestra

La facilitadora va introduir la metàfora de la naturalesa com a inspiració i mestra sinèrgica, incloent-hi el concepte dels arbres mare, que sostenen i nodreixen als ecosistemes. En aquesta part va intervenir la nostra companya Dalila Argueta, assenyalant les dificultats europees per a comprendre la relació orgànica entre cos, terra i comunitat. La seva reflexió va generar un intercanvi emotiu que va impactar a la tallerista i al grup.

Metàfores, arquetips i psicologia profunda

Es va reprendre l'aportació de Carl Jung, per a qui les metàfores, mites i somnis expressen arquetips universals de l'experiència humana. Aquests permeten accedir a significats profunds, donar suport a l'autorealització i reintegrar parts de la psique que romanen en l'ombra.

Bárbara va explicar com la metàfora es converteix en un dispositiu de transformació i una eina clau per als estudis de futur, que analitzen futurs possibles, plausibles, probables i desitjables.

D'aquí va sorgir l'equació simbòlica:

$1 + 1 = 2$, però $1 \text{ amb } 1 = 3$ (jo, l'altre, i el que creguem junts).

Es va mostrar la successió de Fibonacci i la seva presència en múltiples formes naturals, com a reflex de l'ordre profund del mundo. Es va esmentar també a James Hillman, fundador de la psicologia arquetípica, qui emfatitza com les imatges i els mites donen forma a la psique humana.

Creativitat, simbolisme i futur

La facilitadora va convidar a reconèixer que som éssers creadors, capaços d'unir els dos hemisferis del cervell per a activar la nostra creativitat i generar transformació real. Arran d'això, va sorgir l'aportació d'Esteban i altres persones participants sobre la integració de l'astrologia, els símbols i altres sabers inspiradors en la creació de metàfores col·lectives, individuals i arquetips ancestrals que s'activen quan creem en ells. Es va compartir l'exemple de Greenpeace i els seus "guerrers de l'arc de Sant Martí", així com la proposta narrativa de Grian Cutanda i la seva Col·lecció d'històries de la Terra.

Tancament: esperança radical i connexió ecosocial

El taller va concloure amb les paraules de Bárbara, recordant-nos que l'expansió de la consciència és imprescindible per a aconseguir canvis profunds i radicals. Ens va fer un cridat a rehabilitar la nostra connexió amb la naturalesa i recuperar les nostres capacitats creatives i va subratllar l'existència d'una esperança radical, precisament perquè els sistemes complexos són imprevisibles. Aquesta imprevisibilitat, quan s'activa des de la connexió integradora, pot desencadenar sinergies que impulsin transformacions ecològiques i socials cap al benestar col·lectiu i l'equilibri amb la Terra.

DIUMENGE 9 DE NOVEMBRE

Tota la vida al centre: Deconstruïm plegades l'especisme

Coque Mampel (Atzembles)

10.15h a 12.00h

El taller es va iniciar amb una introducció general que va permetre situar a totes les persones participants en un marc conceptual comú. Es van exposar i van discutir les definicions de especisme, antropocentrisme, carnisme, veganisme i el pensament dual humà-animal, diferenciant les seves característiques i reflexionant sobre com operen aquests conceptes en les nostres pràctiques quotidianes.

Desmuntant el pensament dual

A partir de l'anàlisi del pensament dual, es va explorar com la societat estableix jerarquies que separen l'humà de l'animal, situant a algunes vides dins de la norma –protegides, reconegudes i legitimades– i relegant a altres a les dissidències, és a dir, als marges on queden invisibilitzades o considerades menys valuoses.

Aquest marc va permetre entendre millor per què determinades violències cap als animals estan normalitzades mentre que unes altres generen rebuig, i com aquestes percepcions estan profundament travessades per condicionaments culturals, econòmics i simbòlics.

Mites i realitats del antiespecisme.

El taller va continuar amb un exercici col·lectiu d'identificació i revisió dels principals mites entorn del antiespecisme, com ara la impossibilitat de viure sense explotació animal, la idea que el veganisme és inaccessible o elitista, o la creença que el antiespecisme es redueix a una opció alimentària. Cada mite va ser contrastat amb dades, exemples i arguments que van ajudar a matisar-lo o desmuntar-lo.

Al mateix temps, es van compartir realitats i pràctiques actuals que mostren com el antiespecisme es desplega com un moviment polític, ètic i social que proposa ampliar el cercle moral per a incloure a totes les vides.

Recorregut històric i relació amb el capitalisme

Coque va oferir una explicació clara i rigorosa del recorregut històric del antiespecisme, mostrant com ha evolucionat des dels primers debats filosòfics fins als moviments contemporanis. Es va aprofundir en la seva relació amb el sistema capitalista, analitzant com la lògica extractivista, productivista i mercantil del capitalisme configura la forma en què s'explota, classifica i valora als animals.

La sessió va generar reflexions sobre com el antiespecisme no sols qüestiona pràctiques individuals, sinó que interpel·la estructuralment als sistemes de producció i consum.

Recomanacions i tancament

Per a finalitzar, es van compartir recomanacions bibliogràfiques i recursos que permeten continuar investigant aquesta mirada crítica. El taller va concloure amb una invitació a assumir un compromís individual i col·lectiu per a situar totes les vides en el centre, incorporant una perspectiva antiespecista en les decisions quotidianes, en les pràctiques comunitàries i en les maneres de relacionar-nos amb els altres éssers vius.

La sessió va deixar una sensació d'obertura i qüestionament profund, donant eines per a continuar deconstruint patrons especistes i avançant cap a formes de convivència més justes, sensibles i conscients.

DIUMENGE 9 DE NOVEMBRE

Això és il·legal? Drets bàsics en manifestacions i accions de protesta

Javier R. Raboso (Legal Sol)

12.00 h a 13.45 h

Inspirats per la presentació del 2223, Javier es presenta i explica el recorregut, les línies d'actuació i els fites del col·lectiu polític-jurídic on treballa, LegalSol, originat al moviment del 15M a Madrid. El col·lectiu defensa a qui defensa i vigila als que vigilin. Una part important de la seva feina és donar a conèixer els nostres drets, per incentivar-ens i acompanyar-els a utilitzar-els i defensar-els.

Per trencar el gel, asseguts a la gespa i gaudint del sol que finalment ha sortit, ens llança unes preguntes perquè puguem reflexionar d'on creiem que partim i puguem compartir-ho en la rotllana de la desena de persones que som. Sorgeixen les idees de les pors a la repressió, el canvi de visió en els darrers anys sobre les persones "pillades i/o encausades", les eines de criminalització de l'estat, l'esperança sorgida per les protestes de la Volta Ciclista, que es van reproduir arreu molt ràpidament, els sentiments que provoquin els èxits aconseguits, la polèmica de la desobediència a les xarxes socials..... I els activistes a les xarxes socials?

Entrant ja en matèria, llistem els objectius de la repressió de l'estat: la por, la paralització, la divisió, la generació de culpa... Repassem els grans esdeveniments relacionats amb la desobediència, els protestis i la seguretat en els darreres dècades: l'atemptat de les torres bessones el 2001, la Primavera Àrab que va desencadenar el moviment del 15M el 2011 a Espanya, i la pandèmia de la COVID-19 el 2020. Pel que fa a la criminalització i repressió de l'estat espanyol, cal destacar la Llei de Protecció de la Seguretat Ciutadana de l'any 2015 (coneguda popularment com la Llei Mordassa), la reforma del Codi Penal del 2022 (amb la creació dels desordres públics agreujats), i la Llei de la Seguretat Privada, que han tingut un gran impacte en la lluita i l'activisme.

A més, cal destacar episodis de greu violència policial (anys 2014, 2015...), episodis d'augment de detencions al domicili dies després de l'acció, pràctiques policials molt diverses i amb moltes irregularitats (la balena d'ultrasons, els mànegues d'aigua amb productes químics, les pistoles tasser,... Hi ha un munt d'instruments que requeririen molta més revisió, vigilància i qüestionament. També parlem de l'àmbit mediàtic, i de com s'han tergiversat paraules com "terrorisme", i de la facilitat actual per convertir algú en "enemic públic", i això no només al nostre país, sinó que és extensiu als EUA amb Trump, Veneçuela, etc. A poc a poc anem aterrant del debat més ampli a idees més concretes en l'àmbit executiu i judicial, i parlem de com aquestes lleis avui en dia ens dificultin la lluita.

Idees sobre la repressió: repressió de baixa intensitat. Repressió burocràtica (burorepressió), aquí entra la llei Mordassa. Com a exemple, la típica multa de 600€ que t'arriba casa mesos després d'haver assistit a una manifestació. És important recordar que no genera antecedents penals.

Llei Mordassa: l'anaven a derogar però al final no. Una característica és que dona molt de marge a la subjectivitat dels individus policials. Cal tenir en compte el context: any 2015, sota el govern del PP amb majoria absoluta i secundada per tots els partits. Va néixer ja amb les crítiques d'organismes internacionals, per considerar-se un retrocés en els drets democràtics. La llei de seguretat ciutadana està totalment enfocada a la tranquil·litat al carrer, la neteja de l'espai públic i el bon funcionament dels comerços... però en cap cas es preocupava de la seguretat que dona disposar d'un habitatge, etc.

Això és il·legal? Drets bàsics en manifestacions i accions de protesta

Javier R. Raboso (Legal Sol)

12.00 h a 13.45 h

La llei mordassa no permet detencions ni portar-te a la carcel. Javier, en un acte d'optimisme, diu que sembla que a final de mandat la derogaran finalment. Funcionament del Règim sancionador d'aquesta llei: faltes lleus de 100 a 600€, faltes greus de 601 a 30.000€ i faltes molt greus de 30.001 a 600.000€ (d'aquestes s'han donat molt poques, són les que consideren que l'acció posa en perill la vida, però podrien considerar-ho a posar una pancarta en una nuclear). Les lleus són les més habituals, les greus són resistència i desobediència a l'autoritat (sinó és greu i no entra pel Codi Penal), els desordres públics, la negativa a identificar-se, la presa d'imatges als policies...

Gravacions a policies: no és cert que no es puguin gravar, però la percepció ha fet la seva funció d'autocensura. Encara que en realitat l'article diu que el que està prohibit és difondre imatges d'un funcionari públic que puguin comprometre la seva seguretat sense la seva autorització, al final han aconseguit que l'opinió pública cregui que per gravar a un poli et pot passar alguna cosa. Detalls: les gravacions de converses es poden utilitzar si nosaltres formem part de la conversa. Pregunta, podem gravar a un policia de l'Estat? I si ens demanen que parem de gravar què fem? Podem gravar policies perquè són funcionaris públics. Consell important: si la teva imatge gravada és una merda, no barallis, cal usar el sentit comú. Les teves imatges formen part de la teva propietat intel·lectual. Ells poden gravar. Nosaltres podem gravar.

Deshaucios: obstruir la labor d'un dispositiu judicial està penat amb aquesta llei, i això es va fer específicament pels desnonaments.

Identificacions: ens poden identificar pel carrer si estan en labors de recerca i prevenció, encara que al final només passa en manifestacions aleatòriament. La llei diu que estem obligats a identificar-nos, encara que no diu com, però si no tenim DNI ens poden portar a comissaria per a identificar-nos un màxim de 6 h i només el mínim temps imprescindible perquè t'identifiquin (no poden aprofitar i fer-te esperar 6 h perquè sí), i només et poden demanar les dades d'identificació, no és una detenció així que tampoc operen els drets de context de detenció de dret a un advocat i tal.

Antecedents: penals i policials (m'han detingut, m'han jutjat, però m'han absolt, això es pot esborrar. Si t'han detingut entre 2 i 5 anys es poden esborrar).

Eines de resistència: conèixer les lleis, fer tallers, llegir la llei mordassa que es llegeix ràpidament, conèixer els articles no és difícil, crear caixes de resistència com a forma de suport mutu...

Batalla legal: no donar per bones les sancions que ens posen, moltes són "ganables" i normalment no les lluitem per falta de coneixement. En Legal Sol tenen el manual de "Buroresistiendo". És com un tutorial, en pla "crea la teva pròpia aventura". Si no, es pot escriure per correu a Legal Sol, no caure en el mite que recórrer és car o l'advocat és car, fer costat a les companyes que fan judicis llargs, solidaritat, assistir a col·lectius d'aquest àmbit (Legal Sol, Iridia, etc.), accions col·lectives tipus DNI (Di No a Identificar-te a la policia, que ho va crear un grup de 300 persones no identificades, dient que si volien identificar que se'ls emportessin a tots a la comissària).

Mecanismes de resistència: Crear grups d'afinitat, evitar que la repressió divideixi i fer suport per a acompanyar els greus efectes psicològics i personals que generen aquestes sancions i repressions.

Una reflexió que es repeteix entre les persones assistents és que realment estem retrocedint molt en els drets d'expressió i mobilització, i Javier remarca que aquests drets costen moltíssim de recuperar.

DIUMENGE 9 DE NOVEMBRE

Descolonitzant el pensament i el territori

Dalila Argueta (IM Defensoras i Red Nacional de Honduras)

12.00 h a 13.45 h

Aprofitant el dia de sol, agafam les cadires i sortim a l'exterior. Na Marielva es conecta amb els éssers del futur que ens presenten a Dalida Argueta, una veu que desperta consciències a través dels sabers originaris i decolonials.

Dalila ens convida a construir un espai on repensarnos i mirar cap a dintre per descolonitzar el territori i el pensament. Què és el territori? Què és el pensament? Dalila és una exiliada per defensar el territori. No podem veure la nostra vida sense allò que ens rodeja; la terra, l'aigua, les amigues, la comunitat, la bellesa que ens rodeja.

El capitalisme i estructures dominants ens han fet desvincular-nos amb els sabers ancestrals. Reflexionam sobre el desenvolupament i la riquesa de les comunitats, enfrontada al desenvolupament i riquesa capitalistes, materials i colonialistes. La comunitat de la Dalila s'organitza en base a la defensa del seu territori i el seu riu, amenaçats per la mineria, la violència i els assassinats. El desenvolupament que defensa la seva comunitat no és el mateix que el concepte que tenen aquestes explotacions. S'enten el riu no com un recurs sino com un ésser, la vida que te, el cant que te,... Per això formar part d'aquesta comunitat te una responsabilitat. Es te la concepció dels altres éssers com habitants del territori igual que nosaltres i mai com un recurs a explotar.

Parlam de mirar el cel sense llums artificials, també de l'arribada de la televisió i com això va canviar la dinàmica familiar. A les comunitats indígenes s'ha imposat un "desenvolupament" que els hi ha anat arrebatant gran part dels seus coneixements ancestral.

Dalila ens fa reflexionar sobre com les ajudes occidentals per el "desenvolupament" no s'han adaptat a les necessitats de les comunitats a les que anaven dirigides. Ningú els hi va demanar si volien aquests projectes (pous i canalitzacions, carreteres, infraestructures occidentals, projectes de mineria). Se'ls va imposar. I això els va posar en lluita.

Son territoris que duen molts anys en lluita. Dalila explica experiències de violències i assassinats que ha viscut des dels 10 anys, quan vàren cremar pagessos de la seva comunitat.

Són comunitats que han resistit la colonització i el capitalisme durant anys, perquè tenen pertinència al seu territori i la seva comunitat i això és una cosa que no poden ni volen perdre.

Les comunitats s'organitzen en base a les cures mútues entre les persones i el territori. Se les coneix com a "defensores" però elles es consideren "guardianes", tenen aquesta responsabilitat cap al seu territori. Les guardianes tenen assumit que quan surten al carrer, potser no tornen. Però no poden abandonar la lluita perquè la comunitat és tot el que tenen i el que son. Per elles la riquesa és estar plegades.

Dalila s'emociona i ens fa emocionar amb la seva història vital i la seva fortalesa. Saben que lliuten contra gegants però es senten fortes perquè tenen el seu territori i els coneixements dels seus anestres que els acompanyen.

Descolonitzant el pensament i el territori

Dalila Argueta (IM Defensoras i Red Nacional de Honduras)

12.00 h a 13.45 h

Són comunitat a les que han declarat la guerra, per això lluiten. També ens explica el dolor que comporta tenir consciència del dolor del territori. Però el compromís supera la por. *“Els meus ulls no són meus, són dels que venen davant”*

La història, la cultura, les infraestructures, se'ls hi han imposat des de fora. Fins i tot se'ls va imposar la 'mare pàtria Europea'.

Na Dalila ens convida a no cercar culpables, sino veure els sistemes d'opressió. Igual que nosaltres, a Mallorca, vivim un sistema extractivista que ens explota a través del turisme. I parla de la importància d'escoltar les històries del territoris i les similituts.

També ens explica experiències d'activisme directe. En posa l'exemple del boicot que es va fer a la gravació del programa de televisió 'Supervivientes' per part de la seva comunitat. Totes aquestes violències de les que es defensen es desprenen de lògiques colonialistes i les estructures polítiques no tenen un interès real per entendre ni escoltar les necessitats de les comunitats.

També ens explica accions directes que han realitzat per contestar a les represions i violències de multinacionals i cossos de represió de l'Estat. S'ha de contestar perquè el silenci és el que volen els poders opressius.

Entram en la perspectiva de gènere, com és ser dona dintre l'activisme d'acció directa, com han sigut molts cops qüestionades les defensores que han estat al cap d'equips. I com de vegades s'han d'adoptat rols 'masculinitzats' per fer-se respetar. O agressions que li han dit, qüestionaments de la seva sexualitat o la sexualització del seu cos. Sobretot per part de les estructures d'opressió però també, alguns cops, per part de companys homes.

Des de les comunitats les dones cerquen espais per deconstruir-se. I com l'arribada del feminisme els va interpel·lar també i com és un procés de deconstrucció constant per trencar amb les dinàmiques patriarcals que hem anat interioritzant.

També reflexionam de forma col·lectiva sobre el nostre territori, Mallorca, com l'habitam i com ens connectam amb el territori. Hi ha diferents veus que plantejen preguntes i reflexions: Què passaria si ens haguéssim d'exiliar del nostre territori? Què ens fa sentir ser de Mallorca? Tenim construït un subjecte polític a Mallorca? Nosaltres no ens organitzam en comunitats però tenim col·lectius. El més important és actuar contra les opressions, no importa que siguiem pocs, totes les accions són importants i totes les resistències tenen un efecte important.

Un parell de persones porten el debat de que és difícil defensar el territori a Mallorca tenguent orígens estrangers i com és difícil vincular ja sigui per l'accent, l'aspecte, etc. Na Dalila ens explica que és important, quan estam fora de casa, recordar i reconèixer les nostres arrels, dels que sempre cercarem les olors, sabors i colors del nostre territori.

Marielva aporta que la terra que habitam, tot i que no sigui la nostra d'origen, també ens fa mal. I que el que som no està determinat per on naixem sinó per on connectam amb la terra, les persones i les lluites.

Descolonitzant el pensament i el territori

Dalila Argueta (IM Defensoras i Red Nacional de Honduras)

12.00 h a 13.45 h

Un company porta la proposta de definir a nivell polític el subjecte de qui som? Dintre quin marc actuam? Quines són les nostres bases? Decolonialisme, feminisme, antiracisme i marxisme?

Na Mar porta la importància de trencat amb les senyalitzacions entre nosaltres. I la importància de pensar com habitam el territori, perquè no és que el territori sigui petit sinò que hem de trobar la forma s'habitar-lo.

Hi ha una mica de debat perquè només queden 10 minuts si voliem fer un taller amb cartolines per reflexionar de forma conjunta, però alhora el grup està angrescat amb el debat.

Na Dalila agafa la paraula per concluir amb esperança la importància de fer comunitat i que la estam fent, que estan havent-hi moltes lluites, molta solidaritat entre pobles, que s'han de posar en valor les lluites i les resistències per sentir que no estem soles. Sino que a nivell global ens estam organitzant.

El més important és seguir amb les lluites, seguir sublevant-nos contra els tentacles dels sistemes opressius. En posam dretes, en cercle per encendre una espelme desde la ternura i teixim una xarxa amb un fil verd posant en comú una paraula: amor, deobediència, vent, terra, amiatat, immigrant, cures col·lectives,...

Finalment tancam d'una forma molt emotiva amb Dalila convidan-mos a habitar el territori amb ternura i rebeldia.

Aquest va ser un taller ple de coneixement i emocions on ens varem qüestionar però també un espai de plorar plegades les ferides del territori, connectant amb les lluites, violències i vivències de les comunitats del sud global però també amb la seva fortaleza, les seves eines i les seves lluites.

DIUMENGE 9 DE NOVEMBRE

Alquimia

Richi Grisales i Mar Cotaina

15.00 h a 16.30 h

Aprofitant el sol que ens acompanya, ens asseiem en rotllana damunt teles i catifes a l'exterior. Després de tancar els ulls i fer unes quantes respiracions profundes totes plegades, Mar i Richi ens conviden a reflexionar sobre l'experiència viscuda aquests dies. Amb papers, llapis i retoladors escrivim emocions – noves o retrobades –, fruits, conclusions i pensaments que ens enduem d'aquest cap de setmana. També hi apuntem idees per mantenir viva aquesta utopia dins nostre i dibuixar les passes que volem fer a partir de demà, que serà dilluns.

Igual que si recollíssim els fruits d'un arbre, pengem totes aquestes reflexions, les llegim en silenci i hi connectem. N'escollim una, com qui tria el fruit que s'emporta a casa.

De nou al cercle, ens agrupem i creem una glosa conjunta a partir dels fruits que cadascuna ha recollit. Quan tenim escrits dos versos, els cantem totes plegades i entre totes comença a sonar el "Lailalai" de L'Amo de Son Carabassa, una tonada que hem versionat amb els nostres versos utòpics. Ressonen paraules d'esperança, de creixement i de camins que avancen cap a la utopia.

Finalment, tancam la sessió –i el cap de setmana– amb un OM compartit, formant una rotllana. Enmig dels cants, cadascuna passa pel centre per plantar llavors dins els sobres que hem creat amb les paraules inicials de la sessió, i cremam llorer pensant en allò que volem deixar anar.

DIUMENGE 9 DE NOVEMBRE

TEATRE, BALL DE BOT I MENJARS COMPARTITS, ESPAIS IMPRESCINDIBLES

L'ESTIMU va ser molt més que els seus tallers. Si es va pensar en un format de convivències va ser sota la convicció que la transformació ecosocial es dona més enllà dels espais productius. Sabem que, a banda de la conscienciació i el coneixement, ens fa molta falta passar temps de qualitat juntes i reforçar la comunitat. Per això, els espais informals van tenir tanta (o fins i tot més) importància com els formals.

En aquest sentit, moments com la representació de Teatre Col·lapse "Aquí no paga ni deu", inspirada en la comèdia satírica de Dario Fo que denuncia les desigualtats i les absurditats del sistema econòmic, ens va fer riure i reflexionar alhora divendres nit. Igualment, el ball de bot amb Rissaga dissabte vespre va esdevenir un espai de celebració col·lectiva que ens va connectar a la tradició i al gaudi compartit.

Riure, ballar, deixar-nos sorprendre pel teatre i connectar des del cos i l'alegria va acabar cosint complicitats que difícilment es generen en altres contextos.

Les converses al passadís, els balls improvisats i els riures que van emergir durant aquells dies ens van cohesionar d'una manera profunda. Vam sortir d'allà més convençudes que mai que, efectivament, un altre món és possible... i que, en part, ja l'estam vivint quan ens ajuntam així.

L'ESTIMU també va ser possible gràcies a la col·laboració amb algunes de les iniciatives de transició ecosocial mapejades a la xarxa de La Utòpica. Els dinars i sopars van ser a càrrec de l'Ecoteca d'APAEMA, amb un menjar deliciós, ecològic i vegà preparat amb molt d'afecte per en Joan. Els productes del berenar del matí es van adquirir a S'Altra Senalla, i alguns dels elements que van fer l'estada més còmoda i amable (mantes, coixins, làmperes, etc.) van ser prestats per la Fundació Deixalles.

El potencial del treball en xarxa, un altre dels pilars de La Utòpica, va tornar a fer-se evident en cada detall.

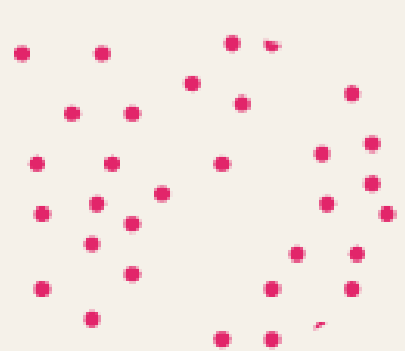
ACORDS CAP AL BON TRACTE

Acords presents a la cartelleria de l'espai de menjador durant l'ESTIMU

Com podem caminar plegades cap a una cultura de bontracte?

- Donant la **benvinguda a totes les persones**, però no a totes les actituds.
- Fent un **ús conscient del poder i dels nostres privilegis**, per a confrontar activament qualsevol mena de masclismes, sexismes, racismes i classismes.
- Sent respectuoses i **tenint cura de tot el que ens envolta**: tant amb les instal·lacions que ens reben, com amb l'entorn, i per descomptat, amb els éssers vius -humans i no humans- que participam en aquesta escola.
- Tenint en compte les cures tant cap a dins, com cap a fora. **Escoltar com se sent el teu cos i atendre les teves necessitats en tot moment**. Demanar si necessites col·laboració d'altres persones, i també estar disponible, en la mesura que sigui possible, per a col·laborar al benestar col·lectiu.
- Tenint **una disposició oberta**. Pot ser que et trobis amb maneres diferents de concebre el món, de maneres de fer, d'expressar-se, etc.. A vegades allò diferent ens posa a la defensiva. En aquests dies et proposam intentar suspendre el judici o, si no "et surt del tot", deixar-lo en segon pla, i **obrir-te a escoltar allò diferent des de la curiositat**, a veure què passa!
- Si ho necessites, **fes ús de les "floretes"**, persones encarregades de les cures col·lectives. Elles vehicularan les peticions o demandes per tractar de reorientar-nos cap a la millor solució possible.

DE TOT COR, GRÀCIES PER L'ALEGRIA I LA CONFIANÇA

De l'Escola de Transició i Imaginaris Utòpics en sortim encara amb el cos ple d'emocions i preguntes. Els debats que es van obrir ens travessen de moltes maneres (individualment i col·lectivament) i sabem que encara queda camí per endavant per digerir, ordenar i seguir pensant juntes tot el que va sorgir.

Des del cercle de coordinació de La Utòpica continuem fent el que podem per acompanyar i donar forma a tota aquella energia que es va activar. Ho fem pas a pas, ajustant-nos al moment, amb la voluntat de sostenir els processos i de trobar la manera d'encarar les properes passes, encara que no sempre tinguem totes les respostes.

Estem treballant en possibles espais de trobada i reflexió, per continuar explorant els camins de la transició ecosocial i per mantenir viu l'esperit comunitari que va emergir aquests dies. Ens agradaria seguir obrint converses necessàries, encara que el format i el ritme encara s'estiguin definint.

Gràcies per ser-hi, per la potència i per la cura. Seguim connectades, amb la consciència que el futur és incert, però també que el fem juntes.

Entre totes, tot.

lautopica.org
hola@lautopica.org
+34 662587687

